

Pártfórumon Szeged kiskereskedelme

Gazdasági vezetők és párttitkárok beszámoltatása

Van-e elfekvő árukészlet? A forgalom növekedése és a bérfejlesztés hogyan viszonyulnak egymáshoz? Milyen mértékű a vásárlók panaszai a kiszolgálás elégtelenségére és bizonyos áruk hiánya miatt? Mennyi az egy főre jutó vásárlás? Hol tartunk Szegeden a belvárosi üzletek korszerűsítésében? Ilyen és ehhez hasonló kérdések hangzottak el azon a tanácskozáson, amelyet az MSZMP Szeged városi bizottsága gazdaságpolitikai osztálya tartott, illetve számoltatta be az utóbbi három év gazdasági eredményeiről a Centrum Áruház, a Komplex Ruházati Vállalat, a Szegedi Élelmiszer-kiskereskedelmi Vállalat és a Delta Kereskedelmi Vállalat párt- és gazdasági vezetőit.

A Centrum Áruház üzleti és gazdaságpolitikai célkitűzéseiben budapesti központja irányelveihez igazodva áll vállalkozásának az V. ötéves tervben is. Áruforgalmában dinamikus a fejlődés az utóbbi három évben. Az V. ötéves tervben a részes rész 2 milliárd 400 millió forint forgalom lebonyolítása. Tervétől eddig nincs lemaradása és várhatóan nem is lesz. Azzal, hogy mind több osztályán honosítja meg az önkiszolgáló rendszert és áruellátása kiegyensúlyozott, nyert a vásárló és az üzlet. A szegedi Centrum Áruházban minden tizedik dolgozó párttag. Rajtuk — és hatásukkal a többi dolgozóra — sok múlik, hogy a vevők minden tekintetben megelégedjenek, a keresett árucikkkel távozzanak az üzletből.

A kiskereskedelmi vállalatok gazdasági és pártvezetőinek beszámoltatásán több oldalról is felvetődött a szegedi nagyáruház közelgő létrejötte, amellyel üzleti és gazdaságpolitikai célkitűzésekben számolni kell. Érinti ez majd a forgalom alakulásában a Centrum Áruház, de leginkább a Komplex Ruházati Vállalatot, amely szegedi üzleteinek korszerűsítését ennek jegyében kezdte el 1977-ben és azóta is folytatja. Szegedi boltjai — egy kivételével — korszerűek, s ez örvendetes akkor is, ha az utóbbi há-

rom évben — az üzletek hosszabb-rövidebb ideig tartó bezárása miatt — bizonyos lemaradás következett be a vállalat áruforgalmában. Közbejött persze az is, hogy bizonyos cikkek közül az árukinálattal sem volt egyenletes. Sokat javult ugyan a kereslethez igazodó kínálat csecsemő- és gyermekruházati cikkekben, méterárúkból, gyermekcipőből, kevésbé azonban a választékban a hazai gyártmányú kötöttárukból, lakástextiliából, divatcikk-ekből.

A vállalati gazdasági érdekeket alárendeli a központi célkitűzéseknek hatékonyságában, a munka minőségében is — ez a törekvés a fő jellemzője az utóbbi három évben a Szegedi Élelmiszer-kiskereskedelmi Vállalatnak. A tervét megközelítő áruforgalma mellett évről évre szembetűnőbb a szakképzett kereskedők — üzletvezetők és eladók — hiánya. Ez is oka, hogy esetenként csorba esik a kereskedelmi kultúráltságon, másrészt ezt sértik meg azok a társvállalatok, amelyek késedelmesen szállítanak, avagy nem tesznek eleget minden tekintetben a megrendeléseknek. Ez egyaránt sérti az üzletet és a vásárlót.

A Szegedi ÉLKER párt- és gazdaságpolitikai vezetőségének megbeszélést kezdeményezett a szállítópártnerek párt- és gazdaságpolitikai vezetőségeivel. Ez jó alkalom a közös érdekek egyeztetésére. Eredményre vezetett ilyen jellegű megbeszélés a jobb együttműködésre a tejipari vállalatnál. Ilyen értelemben tárgyalnak majd a ZÖLDERT, a PIERT Vállalat, a Csomgrád-Bács megyei FÜSZÉRT, valamint a Szegedi Szalámigyár és Hűsítőipari Vállalatok párt- és gazdaságpolitikai vezetői is.

A jó áruellátásért elég sokat fuvaroznak, keresztül-kasul járnak az országot saját gépjárműveikkel a szegedi kiskereskedelmi vállalatok. Ilyen gondja van a vegyes iparcikkekkel a bútorig, a háztartási és a mezőgazdasági kisgépektől az üveg- és porcelánig foglalkozó Delta Kereskedelmi Vállalatnak is. Forgalmának mintegy 60 százaléka Szegeden bonyolódik le és itt is csapódnak le leginkább a termékértékesítési kapcsolatos

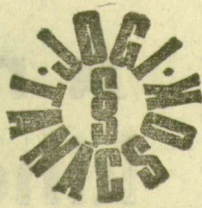
problémák. Jó és javuló az ellátás üveg- és porcelán-árukból, sport- és játékcikkekben, mezőgazdasági kisgépekből. Kiugró a fordgalom vegyi és háztartási cikkekben, hiányos ugyanakkor különböző alkatrészekből: kerékpár- és kismotor-árukból. Sok kritika ér még mindig a bútorszakmát. Igaz, hogy több száz bútorfajta van forgalomban, a Delta Kereskedelmi Vállalat üzletei azonban esetleg tiztizenkettőt tudnak bemutatni helyszűke, és elégtelen raktározás miatt.

A stabil árpólitika, az alacsony árfejkvésű áruk körének bővítése, a jobb munka- és üzemszervezés az üzletekben is a kereskedelmi kultúra megkövetelése — elég sokszor elhangzott ezen a megbeszélésen. A kereskedelemben is széles körű a szocialista brigádmozgalom, amelynek eredményei kézzel foghatóak. Erősek a szegedi kiskereskedelemben a pártszervek, munkájukat magabiztosan végzik, a gazdasági vezetőknek jó partnerei, az együttműködés kölcsönös a vállalati feladatok elvégzésében, a kereskedelmi dolgozók anyagi és erkölcsi megbecsülésében megbecsültetésében.

Ez tükröződött a beszámoltatott gazdasági vezetők — Gráf Imre, Telkes György, dr. Kuti Árpád, Fekete Sándor, Somogyi Aladár — és a párttitkárok — dr. Polyás Csaba, Fűrész Kálmán, Pigniczki József, Turbuk Károlyné — beszámoltatásából, gazdaságpolitikai munkájukról. A tanácskozást vezető és összehívó dr. Csonka István, az MSZMP Szeged városi bizottsága gazdaságpolitikai osztályának vezetője a többi között azt hangsúlyozta, hogy kölcsönösen eredményes volt ez a tanácskozás. A vállalatok közelebből megismerhették egymás eredményeit, a közös gondokat, s a problémák megoldásának lehetőségeit. A vásárlói közérzet biztonságáért sokat tehet a kiskereskedelem mindazon gondok leküzdésével, amelyek ugyan esetiek, de sértik a vásárlót. Törekedni kell a jó vállalati, partneri kapcsolatok megteremtésére, a kereskedelmi kultúra elmélyítésére.

Lódi Ferenc

A munkaviszony létrejöttéről

A munkaviszony létesítéséről kér tájékoztatást K. M. szegedi olvasónk. Kéri: ismeressük, hogyan jön létre szabályosan a munkaviszony, azt milyen időtartamra lehet létesíteni és a szerződésnek mit kell tartalmaznia.

A munkaviszony a vállalat és a dolgozó megállapodása — a munkaszerződés — alapján jön létre. Munkaszerződésnek számít a kinevezés vagy választás és annak elfogadása is. A munkaszerződésben meg kell határozni a dolgozó munkakörét és személyi alapbérét. A munkaszerződésben a felek más kérdésben is megállapodhatnak. A munkaszerződés megkötésének nem előfeltétele az írásbeliség, az létrejöhet akár szóban, akár írásban. Az írásbeliség csak akkor kötelező, ha a szerződést harminc napot meghaladó tartamú határozott idő-

re kötötték, vagy amikor a szerződés érvényességéhez a felügyeleti szerv hozzájárulása szükséges és amikor a szerződés írásban való megkötését a dolgozó kéri. Írásba kell foglalni azt is, amikor a dolgozót változó munkahelyre, vagy részmunkaidőre alkalmazzák. Különösen az első ízben munkába álló fiataloknak fontos tudnivaló, hogy a dolgozó alkalmazása írásba foglalás nélkül is változó munkahelyre szól azokon a területeken, illetve munkakörökben, amelyekben a dolgozókat rendszerint változó munkahelyekre foglalkoztatják (például: a posta, az építőipar, stb.). A szerződés megkötésekor azonban a dolgozót a vállalatnak a változó munkahely jellegére ez esetben is figyelmeztetni kell.

Ha a munkaszerződés írásba foglalása egyébként nem kötelező, annak megkötésekor

a dolgozó figyelmét fel kell hívni arra, hogy kérheti a munkaszerződés írásba foglalását. Ha a dolgozó ezt kéri, mindaddig nem köteles munkába állni, amíg az írásba foglalás nem történik meg. Ha a munkát már megkezdte, amennyiben a vállalat a munkaszerződést felhívása ellenére három napon belül nem foglalja írásba, azonnali hatállyal is kiléphet. Nem alkalmazható ez a rendelkezés, ha a munkába lépéstől számított harminc nap már eltelt.

A munkaszerződést írásba kell foglalni, ha azt 30 napot meghaladó tartamú határozott időre kötötték. Ennek elmulasztása esetén a munkaviszony határozatlan időre létesül. Ha a felek a szerződésben másként nem állapodtak meg, a dolgozónak a munkaszerződés megkötését követő munkanapon munkába kell lépnie.

Dr. V. M.

Családi események

Kerekes Józsefnek és Vigyikán Zsófiának József, Sztójkó Jánosnak és Garami Rita Evának János, Kovács Zoltánnak és Krucsó Rozának Zoltán, Mersz Józsefnek és Gyágyor Erzsébet Rozáliának János Tibor, Kovács Gábornak és Szűcs Magdolna Juditnak Betarix, Kádár Sándornak és Frank Istvánnak Adrián, Dóra, Pénzes Istvánnak és Eberhardt Ilonának Szilvia, Nagy Ferencnek és Nagy-Sarkadi Margitnak Zita, Katalin, Frank Józsefnek és Márton Juliánnak József, Bigors Antalnak és Császár Mária Szilvia, Varga Józsefnek és Vör Erzsébetnek Péter, Nagy Csaba Károlynak és Tóth Margitnak Csaba, Serley Tamásnak és Soproni Idának Ottó, Oláh Kálmánnak és Tamás Györgyinek Renáta Györgyi, Juhász-Vedres Ferencnek és Seres Istvánnak Csilla, Vör Sándor Lajosnak és Bata Mária Katalinnak Attila, Jenei Ferencnek és Kindlein Katalinnak Gábor, Tamás, Náduvvari Ferencnek és Barics Zsuzsannának Ferenc, Kismarton Jánosnak és Turi Erikának Attila, Csonka Ferencnek és Szabó Rózsa Erzsébetnek Krisztina Rózsa, Stefanucz Gyulának és Kiss Jolánnak Róbert, Molnár Gábornak és Lengyel Agnes Irénnek Gabriella, Lapu Sándornak és Aradi Istvánnak Zoltán, Keserő Sándornak és Korom Juditnak Róbert, dr. Jeszenszky Pál Lehelnek és Makra Klárának Tamás Attila, Ancsányi Sándornak és Balog Erika Rozáliának

Erika, Szervánszky József Lászlónak és Gubacs Juliánnak Judit, Ujvári Ernőnek és Farkas Mária Erő, Juhász Istvánnak és Tóth Margitnak Ivett, Gaudi Albertnek és Szénási Juliánnak Bernadett, Mulati Jenőnek és Király Editnek Livia, Bajusz Mihálynak és Szabó Katalinnak Ildikó, Török Józsefnek és Temesvári Irénnek Zsuzsanna, Gazdag Zoltán Nándornak és Bán Gabriella Katalinnak Gabriella Erika, Gazdag Zoltán Nándornak és Bán Gabriella Katalinnak Zoltán Gábor, Kecskeméti-Kovács Antalnak és Szabó Rozáliának Antal nevű gyermekük született.

HALÁLOZÁS
Pintér Ferencné Bálint Etelka, Mentus Dezsőné Rigó Erzsébet, Borsos Mihály, Virágh István, Ábrahám Istvánné Mészáros Mária, Baló Ferencné Mészáros Erzsébet, Mayer Mihályné Buknits Ilona, Farkas Lajos, Kispéter Istvánné Császár Erzsébet, Buczó Antalné Török Ilona, Gyurik Ferencné Kovács Etelka, Podonyi Andrásné Guincs Mária, Solymosi Ádám, Lakatos Mihályné Vajdas Aranka, Baráth Mihály, Ocskó Jánosné Barkányi Anna, Városi Dezső Árpádné Nagy Erzsébet, Vastagh Pál, Frindt Béláné Harkai Mária, Cserháti Flórián, Erdős Péter, Engedi József, dr. Papdi Sándor, Kószó Vincéné Sával Erzsébet, Gyuris István, Rácz Lajos, Baló Jánosné Kovács Erzsébet, Gera Antalné Pólya Viktória Julianna, Hosztynia Györgyné Urbanecsek Mária, Börcsök Szilveszterné Kis Etelka, Kanás Flórián, Fábán István, Mák Józsefné Eszik Mária, Vajnai Lajosné Rácz Julianna, Méri Terézia, Nagy András, Pap Ferenc, Kovács Ferenc Sándor Istvánné Sándor Margit, Betovics Andrásné Kozák Veronika, Rácz István, Csatlós Mihályné Kisszabó Ilona, Erdei Imre, Micsán Mária, Sziládi Nándor, Gera Antalné Molnár Etelka, Pipicz Béla, Apró Jánosné Kámán Viktória meghalt.

Zelei Miklós:

A kezdet

Egy életút dokumentumai

4. Néha megpróbáltam alkalmazkodni a többi gyerekekhez, de nem sikerült, mert nagyon elültették bennem a kisebbségi érzést. Ha fiatal gazdám és legénybarátai összejöttek, mind csak azt mondogatták, hogy még egy ilyen ronda gyereket nem láttak, soha nem fogok női kapni, senki nem fog szeretni.

Szomszédunkban korban hozzám illő lány szolgált. Tehenet, disznót legeltetett. Odafeledeztek egyszer ezek a legények, és megkérdezték tőlem, foglalkoztam-e már nővel? Nem értettem a kérdést, de azért ráfeleltem, hogy nem. Erre megmagyarázták, mit kell a nővel csinálni. Addig-addig, míg felbéreltek, hogy ők inkább vigyáznak a jószágra, csak tegyem meg.

— Vagy félsz?
— En? Dehogyan félek!

És indultam is, hogy bizonyítsam bátorságomat, holott még azzal sem voltam tisztában, hogy üzemképesnek kell lennem. Hátába kerültem a lánynak, a fellátót kirántottam alóla, és hasra vágódott. Alig tudtam a hátára fordítani, mert ropogtat erős is volt. De sikerült. S olyan szerencsésen, hogy mindkét kezére ráfeküdt. Igaz, ki is melegegtem. Mámorittasam néztem körül. Ezután jött a meglepetés. Gombolni kezdtem a rövidnadrágomat, el kellett engednem a lány vállát. Ő meg kiszabadította a kezét, éppen azt, amellyel a botot szorította. Közben köpködött, mint a hörcsög. Utána olyat ült a kezemre, hogy üvöltve menekültem.

— Mit akarsz, te! — kiabálta utánam, a legények meg nevettek.

Futott utánam a lány, botjával ügyesen eltalálta a lá-

bamat. Elestem, ő meg rámült és jól megvert. Sírtem, és megfogadtam, hogy az életemben többet én lányokkal ki nem kezdek.

Kezdetem rájönni, ha bajban vagyok, nem számíthatok magamon kívül senkire. Lázadoztam a cselédsorsom ellen, de egyedül, segítség nélkül nem volt bátorságom bármibe is belefogni.

A gazdasszonyom negyvenhét májusának végén vásáron volt, én is kaptam egy öltöny ruhát: rövidnadrágot, inget, kiskabátot.

— Jól viselkedj, gyerek, mert egy mázsa búza árát pazaroltam rád! — mondta, amikor átadta.

Elkeserített, hogy egy év alatt csak egy mázsa búza árát érek. Elhatároztam, hogy megszokom. De nemcsak ezért. A fiatal gazda egyik napon hozott az istállóba egy liter bort, hogy adjam a csőznek, ha érte jön, mert ők mennek a szomszédba. Kíváncsi voltam, milyen ízű a bor?

Épp trágyát hordtam, aljaztam és abrakolatnom is kellett a délutáni kihajtás előtt. Az első korty nem ízlett.

Am ahogy ment lefelé, olyan jól megmelengette a nyelcsővemmel meg a gyomromat, hogy újra meghúztam. Már nem találtam se keserűnek, se savanyúnak. A második forduló trágya után megint. És mikor arra került a sor, hogy abrakolni kellett a teheneket, bivalyokat, addigra tántorogtam már. Mindenből kettőt láttam, és minden gondom, bajom, szenvedésem kitört belőlem.

Megkevertem a darát, s bot kíséretében adtam a jószág elé. Ha hozzányúlt, az orrára ütöttem. Ahogy én kaptam mindig ártatlanul. Egyetlen vödör darából az összes jószágot megabrakoltattam.

Jött a fiatal gazda ellenőrizni, megkapták-e az állatok az abrakot. Én mondtam, hogy nem kellett nekik. Ő is megpróbálta. Szegény jószágok már a vödör láttán elhúzódtak. Ezután kiengedtem őket legelni. Akkorra úgy elfogott a bor hatása, hogy négykézlábra állva rókáztam ki mindent. Ahány jószág, annyiféle a kárban.

A gazdám felfedezte. Odajött, belém rugott:

— Hol a jószág?

— Jó helyen! — mondtam.

Megint kaptam egyet, és észrevette, hogy részeg vagyok. Erre nagyon elvert, két napig dolgozni sem tudtam.

A harmadik napra úgy ahogy felépültem. Szerencsémre nagyon szép idő lett. Délután kihajtottam legelni. Amikor nem látszott már a tanya, összereltem a jószágot két kukoricatábla közé és elindultam Bercelnek. Az éjszaka meleg volt, a kukoricásban aludtam, jó sokat.

Elindultam helyet keresni. Furcsamód, nem messzebb, hanem közelebb kerültem szülőfalumhoz. Este egy tanyához értem, erős kutyaugatás hallatszott az akácok közül.

Bementem. Fialatos férfi állt az udvaron, mellette három nyakörves komondor. Pintér István, mert így hívták, megengedte, hogy ott maradjak, de előbb el kellett sorolnom mindent, honnan jöttem, merre tartok? En ezt nem tudtam megmondani, minden mást egyszerűen adtam elő. Megígérte, hogy nem enged el, hanem beszél a gazdával, megkéri, hadd maradhassak náluk télire. Mert ő csak harmados volt. Az igazi gazda Farkas Lajos. A gazda megengedte, sőt, a jószágok mellé fogadott meg, de be kellett jelenteni a rendőrségem, mert akkor már az olyan szerencsétleneknek is kezdtek gondját viselni, amilyen én voltam.

Fél év után fogott a gazdám és elindultunk Újszászra, a rendőrségre. Útközben magyaráztam, győzködtem, hogy egész biztosan árva vagyok, anyámékat és testvéreimet bomba ölte meg. Szép tavaszi nap volt. Azt hiszem, március.

A rendőrségem megijesztettek, becsuknak, ha hazudok. Nem akarták elhinni, hogy tizenhat éves vagyok. Faggatták, hol születtem, mikor, hol jártam iskolába, apámnak mi a foglalkozása, végül a gazdám elment az általam megnevezett iskolába megtudni, hogy igazat mondtam-e? Igazat mondtam! Sőt, azt is megmondták az iskolában neki, hogy most is jár oda négy-öt testvérem, nem vagyok árva. A gazdám örömmel újságot, mire járt, de én nem örültem annyira.

Amit előre éreztem, az történt. Gazdám boldogan ragadott karon, és indultunk vele hazafelé, az Akác utcába, Féltem.

Ahogy leértünk a lépcsőn, azt mondta a gazda:

— Te állj a hátam mögé, ne lásson meg egyből az anyád.

(Folytatjuk.)